Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Навчально-науковий інститут культури і мистецтв

Кафедра хореографії та музичного мистецтва

Кафедра сценічного мистецтва, естради та методики режисерування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор НН інституту культури і мистецтв
_____ Олена УСТИМЕНКО-КОСОРІЧ
31 серпня 2023 р.

ПРОГРАМА ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ

Атестаційний екзамен за фахом

галузь знань	02 Культура і мистецтво
спеціальність	025 Музичне мистецтво
освітня програма	Музичне мистецтво першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
мова навчання	українська

Погоджено науково-методичною комісією
НН інституту культури і мистецтв
«31» серпня 2023 р.
Голова _____ Олександр РУДЕНКО

Суми – 2023

2

Розробники:

1. **Єременко Ольга Володимирівна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри хореографії та музичного мистецтва;
2. **Єрьоменко Андрій Юрійович** – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри хореографії та музичного мистецтва;
3. **Карпенко Євген Віталійович** – доцент; доцент кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування;
4. **Корякін Олексій Олексійович** – завідувач кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування, кандидат педагогічних наук, доцент;
5. **Тарапата-Більченко Лідія Григорівна** – кандидат філософських наук; доцент; доцент кафедри хореографії та музичного мистецтва;
6. **Фоломєєва Наталія Аркадіївна** – кандидат педагогічних наук; доцент; доцент кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хореографії та музичного мистецтва (протокол № 8 від «29» червня 2023 р.) та засіданні кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування (протокол №1 від 29.08.2023 р.)

Завідувач кафедри хореографії та музичного мистецтва
доктор педагогічних наук, професор _____ Ольга ЄРЕМЕНКО

Завідувач кафедри сценічного мистецтва, естради
та методики режисерування,
кандидат педагогічних наук, доцент _____ Олексій КОРЯКІН

ЗМІСТ

1. **Атестаційний екзамен за фахом** 4
1.1. Мета та завдання підсумкової атестації 4
1.2. Передумови підсумкової атестації 5
1.3. Програмні результати навчання 6
1.4. Шкала оцінювання: національна та ECTS 7
2. Фахове спрямування «Естрадний спів» 8
2.1. Програмні вимоги 8
2.2. Критерії оцінювання 8
2.3. Орієнтовний репертуар 9
2.4. Рекомендовані джерела інформації 13
2.5. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення 16
3. Фахове спрямування «Звукорежисура естрадних концертних заходів» 17
3.1. Програмні вимоги 17
3.2. Критерії оцінювання 18
3.3. Теоретичні питання атестаційного екзамену за фахом 19
3.4. Рекомендовані джерела інформації 21
3.5. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення 24
4. Фахове спрямування «Народні/струнні/духові інструменти» 25
4.1. Програмні вимоги 25
4.2. Критерії оцінювання 25
4.3. Орієнтовний репертуар 26
4.4. Рекомендовані джерела інформації 29
4.5. Інструменти та обладнання 31
5. Фахове спрямування «Фортепіано» 32
5.1. Програмні вимоги 32
5.2. Критерії оцінювання 32
5.3. Орієнтовний репертуар 34
5.4. Рекомендовані джерела інформації 35
5.5. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення 36
6. Фаховее спрямування «Хорове диригування» 37
6.1. Програмні вимоги 37
6.2. Критерії оцінювання 37
6.3. Орієнтовний репертуар 38
6.4. Рекомендовані джерела інформації 40
6.5. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення 41

1. **Атестаційний екзамен за фахом**

1.1. Мета та завдання підсумкової атестації

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти проводиться у формі атестаційного екзамену за фахом та захисту кваліфікаційної роботи.

Атестаційний екзамен за фахом має на меті визначення рівня сформованості таких фахових компетентностей здобувача вищої освіти, як: здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності (ФК 1); здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності (ФК 2); здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва (ФК 3); здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва (ФК 4); здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності (ФК 6); здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу (ФК 9); здатність оперувати професійною термінологією (ФК 11); здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури (ФК 16); здатність застосовувати традиційні та альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності (ФК 17); здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці (ФК 18); здатність інтегрувати професійні знання, уміння і навички та використовувати їх у процесі виконавської інтерпретації музичних творів відповідно до їх стильових особливостей (ФК 19); здатність ефективно використовувати музично-технічні засоби у педагогічній та виконавській діяльності (ФК 20).

Атестаційний екзамен за фахом, як частина підсумкової атестації здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, виявляє рівень сформованості інтегральної компетентності (ІК) як здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Освітньо-професійна програма «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затверджена вченою радою СумДПУ імені А.С. Макаренка (протокол №10 від 27.04.2020 р.), за допомогою комплексу

обов’язкових та вибіркових дисциплін дозволяє забезпечити індивідуальну траєкторію фахової підготовки здобувача та врахувати напрямок його професійних інтересів: естрадний спів, звукорежисура естрадних концертних заходів, народні/струнні/духові інструменти, фортепіано, хорове диригування. Вимоги до підсумкової атестації здобувачів, а також критерії оцінювання екзамену за фахом диференційовані за змістом та викладені як окремі підрозділи загальної програми підсумкової атестації.

1.2. Передумови підсумкової атестації

Передумовою успішного складання атестаційного екзамену за фахом є опанування студентом змісту таких обов’язкових компонентів освітньої програми, як: Фах (ОК 9), Основи сценічно-виконавської майстерності (ОК 10), Основи виконавської інтерпретації (ОК 8), Ансамблеве виконавство (ОК 17).

Високий рівень сформованості професійних компетентностей випускника забезпечується вивченням комплексу історико-теоретичних дисциплін, таких як: Всесвітня історія музики (ОК 13), Музичне краєзнавство (ОК 15), Поліфонія (ОК 27), Аналіз музичних творів (ОК 16), Стильова гармонія (ОК 14) тощо.

Освітньо-професійна програма передбачає 60 кредитів вибіркових дисциплін, які дозволяють забезпечити фахове спрямування підготовки здобувачів. Зміст вибіркових дисциплін анотовано у переліку вибіркових дисциплін кафедри музикознавства та культурології, кафедри хореографії та музичного мистецтва, а також кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування. Вивчення дисциплін вибіркового компоненту ОПП є важливою передумовою успішного складання атестаційного екзамену за фахом.

Запропонований кафедрами перелік вибіркових дисциплін включає: Джазовий спів, Естрадно-джазовий вокальний ансамбль, Інтерпретування естрадних вокальних творів, Історію естрадного вокального мистецтва, Основи сценічного костюму, Основи музично-виконавської драматургії, Основи саунд-дизайну, Звукорежисерський аналіз музичних творів, Основи музичної та звукової електроніки, Звукорежисуру відкритих просторів та закритих приміщень, Технології видовищних мистецтв, Цифрові мультимедійні технології, Диригування, Інструментознавство, Інструментування, Читання оркестрових партитур, Оркестровий клас, Роботи з ансамблем/оркестром народних інструментів, Концертмейстерський клас, Камерний ансамбль, Основи імпровізації, Історія фортепіанного мистецтва, Читання хорових партитур, Методика роботи з хором, Хорова література, Постановка голосу, Хорознавство та ін..

1.3. Програмні результати навчання

Атестаційний екзамен за фахом перевіряє наявність таких програмних результатів навчання:

Знання: критеріїв інструментального / вокального виконавства, особливостей виконавської культури у сольних та ансамблевих формах музикування. **Уміння:** володіти інструментом/голосом на належному фаховому рівні, демонструвати артистизм та високий рівень виконавської майстерності у концертній діяльності.	**ПРН 1**	Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.
Знання: методик розвитку сценічно-виконавської майстерності. **Уміння:** практично застосовувати методики для самовдосконалення.	**ПРН 3**	Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.
Знання: основ виконавської інтерпретації музичного твору, закономірностей будови форми та драматургії музичного твору. **Уміння:** створювати виконавську інтерпретацію музичного твору відповідно до його художніх, жанрово-стильових та драматургічних ознак.	**ПРН 5**	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
Знання: змісту художніх напрямів, стилів та жанрів в контексті світової та вітчизняної музичної культури **Уміння:** застосовувати музично-аналітичні навички та здійснювати переконливу виконавську інтерпретацію музичного твору.	**ПРН 8**	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
Знання: термінології музичного мистецтва, **Уміння:** практично застосовувати понятійно-категоріальний апарат у професійній діяльності.	**ПРН 12**	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
Знання: потенціалу та особливостей використання технічних засобів. **Уміння:** використовувати технічні засоби у процесі сценічного виконання музичних творів з метою поглиблення їх художньо-образного змісту.	**ПРН 18**	Використовувати технічні засоби у процесі сценічного виконання музичних творів з метою поглиблення їх художньо-образного змісту.
Знання: організаційних та психологічних особливостей репетиційного процесу. **Уміння:** організовувати та здійснювати репетиційну роботу у процесі підготовки до концертного виступу..	**ПРН 19**	Організовувати та здійснювати репетиційну роботу у процесі підготовки концертних номерів.
Знання: української та іноземної мови. **Уміння:** грамотно спілкуватись державною та іноземною мовами. **Комунікація:** спілкування з колегами по концертно-виконавській діяльності, керівництвом закладів культури та мистецької освіти, концертними	**ПРН 21**	Демонструвати здатність грамотно спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.

продюсерами, представниками засобів масової інформації, слухачами та прихильниками музичної творчості.		
Знання: основ комунікації та співробітництва у мистецькому середовищі. **Уміння:** вести діалог та реалізовувати продуктивні форми взаємодії у мистецькому просторі.	**ПРН 23**	Здатність до співробітництва, діалогу та реалізації продуктивних форм взаємодії у мистецькому закладі.
Знання: особливостей самостійної роботи, саморозвитку, критичної самооцінки. **Уміння:** успішно здійснювати самостійну роботу, бути відкритим до нових знань, толерантно сприймати критику та самокритично ставитись до власної професійної діяльності.	**ПРН 24**	Здатність здійснення самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності і самокритичності у професійній діяльності.
Знання: загальнолюдської аксіологічної системи, гуманістичних ідеалів, основ моралі та національної самоідентифікації **Уміння:** формувати засобами музичного мистецтва загальнолюдські цінності, естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну самосвідомість.	**ПРН 25**	Здатність розвивати у суспільстві засобами музичного мистецтва загальнолюдські та мистецькі цінності, демократичні та естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість.

1.4. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання рівня фахової компетентності здобувачів вищої освіти, відповідно до їх фахового спрямування, викладені у підрозділах цієї Програми, а саме: «Естрадний спів» – С. 8–9; «Звукорежисура естрадних концертних заходів» – С. 18–19; «Народні/струнні/духові інструменти» – С. 25–26; «Фортепіано» – С. 32–34; «Хорове диригування» – С. 37–38.

2. Фахове спрямування «Естрадний спів»

2.1. Програмні вимоги

Метою атестаційного екзамену здобувачів вищої освіти, які мають фахове спрямування «Естрадний спів» є визначення рівня виконавської майстерності та підготовки до майбутньої професійної діяльності в галузі естрадного вокального виконавства як Артиста-вокаліста та Артиста естрадного вокального ансамблю.

Підсумкова атестація передбачає визначення рівня оволодіння здобувачем освіти професійними навичками сольного та ансамблевого естрадного співу, а також досягнення ним автоматизму в роботі голосового апарату, що дозволить демонструвати артистизм та виконавську культуру з дотриманням точності інтонування, темпоритму, агогіки. Підсумкова атестація також передбачає уміння самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у естрадному вокальному виконавстві, а також вибудовувати виконавську концепцію та драматургію естрадного вокального твору і створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

Програмні вимоги: сольне виконання шести естрадних вокальних творів, а також ансамблеве виконання чотирьох естрадних вокальних творів на пам’ять з музичним супроводом.

2.2. Критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання досягнень здобувача вищої освіти
90 – 100	Здобувач вищої освіти володіє системними знаннями з фаху та ансамблевого виконавства у межах програми, здатен повною мірою використовувати набуті знання і практичні уміння у професійній діяльності як естрадний виконавець. Здатен здійснювати яскраву індивідуальну виконавську інтерпретацію естрадних сольних та ансамблевих вокальних творів у процесі сценічного виконавства, дотримуватися партитури та точно інтонувати. Володіє сформованими вокально-технічними навичками, які виявляє в процесі естрадного виконавства, доцільно використовує вокально-виконавські прийоми у процесі сценічного виконання сольних та ансамблевих естрадних вокальних творів. Емоційно, творчо, яскраво, виразно та драматично виконує різнохарактерні естрадні вокальні твори, адекватно, змістовно та переконливо передаючи їх художній образ.
82 – 89	Здобувач вищої освіти має міцні ґрунтовні знання про сценічне естрадне вокальне виконавство, володіє вокально-технічними уміннями, навичками у межах програми з фаху та ансамблевого виконавства. Дотримується партитури, інтонує без суттєвих помилок, демонструє багато елементів власної виконавської інтерпретації сольних та ансамблевих естрадних вокальних творів, використовує вокальні прийоми без суттєвих помилок, може помітити, проаналізувати недоліки власного вокального виконання,

	неточності у інтонуванні і виправити їх самостійно. Художній образ передає достатньо виразно і повно.
74 – 81	Здобувач вищої освіти розуміє особливості естрадного вокального виконавства, але має стандартне мислення, не завжди може сформулювати власні висновки та створити виконавську інтерпретацію. В цілому дотримується партитури, коректно будує виконавський план сольних та ансамблевих естрадних вокальних творів, але при цьому припускається окремих неточностей у інтонуванні та використанні вокальних прийомів, які зданий самостійно виправити. Припускається неточностей у відтворенні музичного образу естрадного вокального твору.
64 – 73	Здобувач вищої освіти може відтворити музичний образ, але не завжди послідовно дотримується партитури, припускається інтонаційних неточностей у виконанні вокальних творів, недоречностей у виконавській інтерпретації. Недостатньо стійкі вокально-технічні навички, виконавська інтерпретація непереконлива, помітні помилки у використанні вокальних прийомів у побудові виконавського плану вокального твору, але є позитивні зміни у вокально-виконавському розвитку здобувача вищої освіти.
60 – 63	Здобувач вищої освіти загалом може відтворити музичний образ, але у процесі виконання припускається відхилень від партитури, інтонаційних неточностей, порушує норми виконавської інтерпретації, однак здатний виправити помилки за допомогою викладача. Нестійкі вокально-технічні навички, спостерігаються помилки в використанні вокальних прийомів та побудові виконавського плану вокального твору, але є певні позитивні зміни у виконавському розвитку здобувача вищої освіти.
35 – 59	Здобувач вищої освіти здатний сприймати та відтворювати окремі фрагменти естрадних вокальних творів, знайомий з партитурою, але не здатний точно інтонувати та використовувати доцільні вокально-технічні прийоми. Розвиток вокально-технічних навичок на низькому рівні. У процесі виконання припускається багатьох помилок і не може їх виявити. Виконавська компетенція недостатньо сформована. Виконавська інтерпретація не відповідає художньому образу естрадного вокального твору.
1 – 34	У здобувача вищої освіти розуміння естрадного вокального виконавства, сприйняття музичного образу на дуже низькому рівні, слабко сформоване художньо-естетичне, вокально-технічне мислення, інтонування дуже неточне. Відсутні елементарні знання з естрадного вокального виконавства та вокально-технічні навички. Виконавська компетентність у процесі опанування навчальної дисципліни не сформована. Здобувач вищої освіти не здатен виконати естрадний вокальний твір повністю.

2.3. Орієнтовний репертуар

Сольні естрадні вокальні твори

Українські народні пісні

«Веснянка» (аранж. гурту «Алібі»);

«Добрий вечір тобі, пане господарю» (аранж. А. Карпенко);

«Душко Моя» (в обробці фолк-рок-гурту «MniShek»);

«Засвічу свічу» (в обр. Г. Гаврилець);

«Зеленая рутонька» (в обробці «Navka»);
«Зелененький барвіночку» (в обр. П. Бойченка);
«І шумить, і гуде» (в обробці А. Семеляка);
«Місяць на небі, зіроньки сяють…» (в обробці А. Палій та Roman Nero);
«Ой не світи місяченьку» (аранж. Катерини Ковальчук);
«Ой літає соколоньку» (аранж. ILLARIA)
«Ой ходить сон коло вікон» (в обробці гурту «Ptakha»);
«Ой чий то кінь стоїть» (в обр. О. Токар);
«Очерет лугом гуде (в обр. Н. Скоробагатько);
«Туман яром» (в обробці І. Токар);
«Через сад виноград» (в обр. Я Кренціва);
«Шуміла ліщина» (в обробці О. Мухи).

Українські естрадні пісні
«Ангел мрій моїх» (муз. Б. Гарда та Дж. Філіпса, сл. А. Царенка);
«Батьки» (муз. і сл. Оксани Корзун – Омеляш);
«Варто чи ні» (муз. і сл. О. Пономарьова);
«Вільний птах» (муз. і сл. О. Ягольника);
«Грушечка» (муз. і сл. Д. Заюшкіної);
«Два кольори» (муз. О. Білаша, сл. Д. Павличка);
«Запроси мене у сни» (муз. В. Івасюка, сл. В. Стельмаха);
«Зелен клен» (муз. І. Поклада, сл. Ю. Рибчинського);
«Калина» (муз. і сл. І. Федишин);
«Край» (муз. і сл. М. Мозгового);
«Кохана» (муз. І. Поклада, сл. Ігор Бараха);
«Любов останньою ніколи не буває» (муз. М. Мозгового, сл. – М. Кликовки);
«Метелиця» (муз. В. Толмачьова, сл. Б. Списаренка);
«Минає день, минає ніч» (муз. М. Мозгового, сл. Ю. Рибчинського);
«Мир над Україною». (муз. Руслана Квінти, сл. Петра Маги);
«Моя Україна» (муз. Н. Петраша, сл. Ю. Рибчинського);
«Не вимовлю ні слова» (муз. О. Бурміцького, сл. М. Луківа);
«Не гасніть зорі» (муз. М. Куценка, сл. Г. Забродн);
«Не питай мене» (муз. І. Покалада, сл. М. Ткача).
«Небеса очей твоїх» (муз. І. Поклада, сл. М. Ткача);
«Ні обіцянок, ні пробачень» (муз. і сл. С. Лазо);
«Очі волошкові» (муз. С. Сабадаша, сл. А. Драгомирецького);
«Палала» (муз. Р. Квінти, сл. В. Куровського);
«Подруга» (муз. В. Будейчик сл. І. Зінковської);
«Пташечка» (муз. і сл. О. Алексєєвої);

«Самотня боса» (муз. Гайтани, сл. Лариси Флінта);
«Сіла птаха» (муз. І. Поклада, сл. Ю. Рибчинського);
«Стожари» (муз. П. Дворського, сл. В. Кудрявцева);
«Тече вода (муз. І. Поклада, сл. Ю. Рибчинського);
«Троянда-ружа» (муз. М. Мозгового, сл. В. Герасимова);
«Чарівна скрипка» (муз. І. Поклада, сл. Ю. Рибчинського);
«Чорне і біле» (муз. і сл. Василини Зозулі);
«Чорнобривці» (муз. В. Верменича, сл. М. Сингаївського);
«Чортополох» (муз. і сл. Є. Рибчинського);
«Шкідлива звичка» (муз. і сл. Христини Соловій);
«Якщо любиш – кохай» (муз. Л. Дутковського, сл. М. Ткача);
«Я люблю Україну свою» (муз. і сл. А. Матвійчука);
«Я піду в далекі гори» (муз. і сл. Володимира Івасюка).

Закордонні естрадні пісні

«Before you go» (муз. і сл. Л. Капалді);
«Besame mucho» (муз. і сл. Консуело Веласкеса);
«Broken wow» (муз. Лари Фабіан та Уолтера Афанасьєффа, сл. Лари Фабіан);
«Can You Feel the Love Tonight» (муз. Елтона Джона, сл. Тіма Райса);
«Can’t take my eyes off you» (муз. Bob Crewe, сл. Bob Gaudio);
«Darniere dance» (муз. і сл. А. Седрая);
«E.T» (муз. Макса Мартіна, сл. Кетті Перрі);
«Fly me to the moon» (муз. і сл. Барта Ховарда);
«Garota de Ipanema» («The girl from Ipanema») (муз. Жобіна, сл. Морайєса);
«Hello» (муз. і сл. Adelle & Greg Kurstin);
«I have a dream» (муз. і сл. Б. Андерсона та Б. Ульвеуса);
«I just called to say I love you» (муз. і сл. Стіві Уандера);
«Let it go» (муз. і сл. Роберта Лопеса і Крістен Андерсон-Лопес);
«Light my fire» (Муз. і сл. J. Morrison, R. Krieger, J. Densmore, R. Manzarek);
«Memory» (муз. Е.Л. Уеббера, сл. Т. Еліота);
«Michelle» (муз. і сл. Джона Леннона та Пола Маккартні);
«Objection» (муз. і сл. Shakira);
«One more chance» (муз. і слова Мадонни та Девіда Фостера);
«P.S. I love you» (муз. і сл. Дж. Леннона та П. Маккартні);
«People» (з «Funny Girl») (муз. Дж. Стайна, сл. Б. Меріла);
«Perhaps, Perhaps, Perhaps» (муз. О. Фарреса, сл. Дж. Девіса);
«Shallow» (муз. і сл. M. Ronson, A. Blakemore, A. Rossomando);
«Simply the best» (муз. і слова М. Чепмена та Х. Найт);
«Smile» (муз. Ч. Чапліна, сл. Дж. Тернера та Дж. Парсонса);

«Spending my time» (муз. і сл. Пер Гессле (гурт «Roxette»);
«Sunny» (муз. і сл. гурту «Bonney M»);
«Sway» (муз. П. Б. Руіса, сл.(англ.) Н. Гімбела);
«Sweet dreams» (муз. і сл. Енні Леннокс та Девіда А. Стюарта);
«The man I love» (муз. Дж. Гершвіна, сл. А. Гершвіна);
«Turning tables» (муз. і сл. Адель);
«Undo» (муз. і сл. Санни Нієльсен);
«Venus» (муз і сл. Роббі Ван Леувена);
«We found love» (муз. і сл. Rihanna);
«Whenever, wherever» (муз. і сл. Шакіри, Тіма Мітчела та Глорії Естефан);
«Writing's on the wall» (муз. і сл. С. Сміта та Д. Нейпса);
«Yesterday» (муз. і сл. П. Маккартні).

Ансамблеві естрадні вокальні твори:

Українські естрадні пісні

«Не топчіть конвалій» (муз. М. Скорик, сл. Р. Братунь);
«Чарівна скрипка» (муз. І. Поклад, сл. Ю. Рибчинський);
«Запитай у серця» (муз. О. Семенов, сл. В. Кудрявцев);
«Зелен клен» (муз. І. Поклада, сл. Ю. Рибчинський);
«Три трембіти» (муз. М. Скорик, сл. О. Вратарьов);
«Зоряна дорога» (муз. М. Ковалко, сл. А. Мигай);
«Моя рідня» (муз. О. Костюк сл. А. Матвійчук);
«Золоті ворота» (муз. Ш. Саргсян, сл. М. Бровченко);
«Біля річки, біля озера» (муз. І. Шамо, сл. Л. Каширіна);
«Лісова пісня» (муз. О. Зуєв, сл. А. Навроцький);
«Намалюй мені ніч» (муз. М. Скорик, сл. М. Петриненко);
«Три поради» (муз. І. Шамо, сл Ю. Рибчинський);
«Без тебе» (муз. і сл. О. Яременко);
«На крилах» (муз. С. Родько сл. А. Бінцаровська);
«Туманочку» (муз. і сл. О. Павелець, аранж. І. Балан);
«Молодь змінює світ» (муз. С. Родько сл. А. Бінцаровська);
«Золоті ворота» (муз. Ш. Саргсян, сл. М. Бровченко);
«TDME» (муз. гурту «Антитіла», сл. Тарас Тополя);
«Вільна» (муз. О. Шкуркін, сл. Alyona Alyona);
«Кобра» (муз. В. Бебко, Ю. Саніної («The Hardkiss«), сл. Ю. Саніної).

Закордонні естрадні пісні

«Gimme! Gimme! Gimme!» (муз. і сл. Б. Ульвеуса та Б. Андерсена);
«One Way Ticket» (муз. і сл. гурту «Eruption»);
«Yesterday» (муз. і сл. П. Маккартні);

«P.S. I love you» (муз. і сл. Дж. Леннона та П. Маккартні);
«The Man I Love» (Муз. – Дж. Гершвіна, сл. – А. Гершвін);
«Smile» (Муз. Ч. Чапліна, сл. Дж. Тернера та Дж. Парсонса);
«Somethin' stupid» (Муз. і сл. К. Паркса);
«Love in blind» (муз. B. Stone, сл. B. Stone & J. Rose);
«What kind of man» (муз. і сл. Ф. Велч, І. Саммерс);
«And all that jazz» (муз. J. Kander, аранж. K. Shaw).

Вокальні твори виконуються у супроводі фонограми «мінус-1» (без основної партії), яка може містити партію бек – вокалу, яка не має дублювати основну партію (відсутність у вокальному творі музичного тексту з double – вокалом). Вокальні твори можуть виконуватися у супроводі концертмейстера або інструментального ансамблю. Можливим є використання click - track та loop-track.

2.4. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Антонюк А. Постановка голосу: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Українська ідея, 2000. 199 с.
2. Антонюк В. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект : Монографія. Київ: Українська ідея, 2001. 144 с.
3. Базиликут Б.О. Орфоепія в співі: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. 126 с.
4. Гнидь Б. П. Історія вокального мистецтва: підручник. Київ: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 1997. 320 с.
5. Давидов М. А. Наукові перспективи української вокальної школи. *Музикознавчі записки*. 2004. № 5. С. 125–130.
6. Дрожжина Н.В. Актуальные задачи подготовки эстрадного певца на современном этапе развития музыкального искусства эстрады. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти:* Зб. наук, праць. 2004. Харків: ХДУМ ім. Котляревського. Вип. 13. С 149–160.
7. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради: дис. … канд. мистецтвознавства; ХДУМ ім. І. П.Котляревського. Харків, 2008. 186 с.
8. Дрожжина Н. В. Феномен личности на эстраде: к методике анализа исполнительского имиджа (на примере творчества Эдит Пиаф). *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті :* зб. наук. пр. вузів художньо-буд. профілю України і Росії. Харків: ХДАДіМ. 2008. Вип. 1/3. С. 15–20.

9. Дрожжина Н. В. Функції мікрофону у вокальному виконавстві на естраді. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти:* 36. наук, праць. Харків: ХДУМ ім. Котляревського. 2005. Вип. 15. С. 77–86.
10. Колодуб І. С. Теорія вокального мистецтва. Харків, 1996. 187 с.
11. Кушка Я.С. Методика навчання співу: посібник з основ вокальної майстерності. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 288 с.
12. Мозговий М. П. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні : автореф. дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.01 – теорія та історія культури. Київ, 2007. 19 с.
13. Музична естрада. Словник / Укладач В. М. Откидач. Харків: Видавець І.В. Якубенко, 2004. 445 с.
14. Поплавський М. М. Антологія сучасної української естради. Київ: Преса України, 2004. 416 с.
15. Прохорова Л. В. Українська естрадна вокальна школа: навчальний посібник. Вінниця, 2006. 345 с.
16. Самая Т. В. Базові засади естрадного мистецтва. *Мистецтвознавчі записки*: зб. наук. пр. 2012. Вип. 21. Київ: Міленіум, С. 219–226.
17. Словник-довідник співака : Навчальний посібник [Інформаційно-довідкове видання] Уклад. Д. І. Балдинюк, Н. А. Балдинюк, видання друге. Умань: РВЦ «Софія», 2015. 108 с.
18. Фоломєєва Н.А. Виконавська майстерність естрадного співака: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти спец. 025 Музичне мистецтво. Суми: ФОП Цьома С.П., 2021. 169 с.
19. Фоломєєва Н.А. Значення кавер-версій в контексті виконавської інтерпретації сучасних вокальних творів у процесі фахової підготовки студентів у класі естрадного вокалу. *Наукові записки* / Ред. кол.: В.Ф. Черкасов та ін. Випуск 169. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Вінниченка, 2018. С. 160-163.
20. Фоломєєва Н.А. Методика охорони та гігієни голосу студентів – вокалістів педагогічних ВНЗ. *Науковий журнал «Молодий вчений».* № 11.1 (38.1). Херсон: «Видавничий дім «Гельветика», 2016. С. 100–103.
21. Фоломєєва Н.А. Фахова підготовка студентів до сценічно-виконавської діяльності в класі естрадного співу. *Професійна освіта: проблеми і перспективи* / ІПТО НАПН України. Київ: ІПТО НАПН України, 2017. Випуск 13. С. 93–98.
22. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу. Київ, 1998. 299 с.
23. Folomieieva Natalya. Method of use of technical tools and software in the processes of professional training of future artist - vocalist. *Open eeducational E-environment of modern university*. № 5 (2018). URL: http://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/137/238#.XCc92B8ufDc

24. Folomieieva N. Use of vocal techniques in vocal class in the process of professional training. *Knowledge. Education. Law. Management*. № 3 (23), 2018. P. 190 – 199.

Додаткові:

1. Антонюк В. Г. Традиції української вокальної школи : *монографія*. Київ: Українська ідея, 1998. 148 с.
2. Антонюк В. Г. Формування індивідуального виконавського стилю : культурно-антропологічний аспект : наукове дослідження. Київ: КНУКіМ,1999. 24 с.
3. Голос людини та вокальна робота з ним: *Монографія* / [Г.Є. Стасько, О.Д. Шуляр, М.Ю. Сливоцький та ін.]. Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2010. 336 с
4. Дрожжина Н. В. К проблеме сочетания эстрадного вокала с хореографией и пластикой. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти:* Зб. наук, праць. Харків: Стиль-Іздат, 2003. Вип. 2. С. 107–114
5. Євтушенко Д. Питання вокальної педагогіки. Київ, 1987. 187 с.
6. З піснею в серці: пісенник. Чернівці: Рута, 2009. 624 с.
7. Івасюк В. Пісні. Київ: Музична Україна, 1977. 44 с.
8. Картавий П. Сучасна українська авторська пісня. Суми, 2009. 75 с.
9. Кушка Я.С. Методика навчання співу: *Посібник з основ вокальної майстерності*. Тернопіль: Начальна книга – Богдан, 2010. 288 с.
10. Микита М. Практичні основи вокального мистецтва. Київ, 1985. 232 с.
11. Павленко Т. П. Аспекти фізіології та медицини у постановці голосу. Вінниця: Нова книга, 2008. 350с.
12. Поклад, І. Д. Чарівна скрипка. Пісенник. Київ: Музична Україна, 1991. 143 с.
13. Прядко О. Розвиток співацького голосу: *методичні рекомендації* для викладачів вокалу та студентів музично-педагогічних факультетів вищих навчальних закладів Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2009. 92 с.
14. Руснак Г. Чисті джерела: збірник пісень. Чернівці, 2015. 100 с.
15. Сабадаш С. Пісні, народжені рідною землею: Вибране і незабутнє. Чернівці, 2008. 98 с.
16. Самая Т. В. Естетичні проблеми саунду у естрадному вокальному виконавстві. Київ, 2007. 63с.
17. Солодовник В. В. Естрада. Енциклопедія сучасної України. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=18031
18. Стоїть явір над водою: Українські народні пісні. Київ: Музична Україна, 1993. 61 с.

19. Хрестоматія для сольного співу. У трьох частинах. Київ. Музична Україна, 2006. 399 с.
20. Червона рута: Пісенник. Київ: Музична Україна, 1993. 78 с.
21. Adams D. A Handbook of Diction for Singers: Italian, German, French. New York: Oxford University Press, 1999. 175 p.
22. Carter H. Vocal Warm-ups and Vocalises. Huntington Beach, CA.: Goldenwest College Publication, 2003. 214 p.
23. Riggs S. Singing for the Stars: A Complete Program for Training Your Voice. Los Angeles, CA: Alfred Publishing Co., Inc, 1998. 168 p.
24. Rodenburg P. The Right to speak. Working with the Voice. New York: Routledge, A Theatre Arts Books, 1992. 234 p.
25. Schmidt J. Basics of Singing. 4th ed. New York: Simon & Schuster Macmillan, 1998. 285 p.
26. Stoloff B. Blues Scatitudes. Vocal improvisation on the blues. Brooklyn , New York: Gerard and Sarzin Publishing Co., 2003. 77 p.
27. Stoloff B. Scat! Vocal improvisation techniques. Brooklyn, New York: Gerard and Sarzin Publishing Co., 2001. 128 p.
28. Welch, G. F. Theoretical perspectives on singing accuracy: an introduction to the special issue on singing accuracy (Part 1). *Music Perception: An Interdisciplinary Journal*, *32*(3), 2015. P. 227-231.

2.5. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Атестаційний екзамен за фахом (напрям підготовки – «Естрадний спів») передбачає сценічний виступ здобувача вищої освіти в умовах концертної зали з відповідним музично-технічним обладнанням: ноутбук або ПК з зовнішнім аудіоінтерфейсом та програмним забезпеченням для відтворення звуку, мікрофон вокальний (класом не нижче Shure SM58), USB-пульт мікшерний (мінімум з 2-ма мікрофонними каналами з компресорами на кожному та 2-ма незалежними pre/post-фейдерними AUXами), активні моніторні акустичні системи (2 шт.), з’єднані з 2-ма незалежними AUXами, мікрофонні стійки (типу «журавель») з тримачем для мікрофона (2 шт.).

3. Фахове спрямування «Звукорежисура естрадних концертних заходів»

3.1. Програмні вимоги

Метою атестаційного екзамену за фахом є визначення рівня звукорежисерської компетентності здобувачів вищої освіти, їх теоретико-методичної підготовки до звукорежисерської діяльності. Підсумкова атестація спрямована на перевірку комплексу теоретичних знань та практичних умінь майбутніх бакалаврів музичного мистецтва з кваліфікацією «Звукорежисер естрадних концертних заходів».

Атестаційний екзамен за фахом має дві складові. Перша частина передбачає оцінювання теоретико-методичної компетентності здобувачів вищої освіти з профільних навчальних дисциплін, яка відбувається у формі усної відповіді на питання білетів, кожен з яких містить теоретичне та методичне завдання. Друга частина передбачає звукорежисерування двох різнохарактерних естрадних концертних номерів, яке здійснюється здобувачем самостійно в умовах концертної зали та наявного музично-технічного комплексу.

Здобувач вищої освіти має демонструвати знання: принципів звукорежисури, методик удосконалення виконавської діяльності у роботі звукорежисера естрадних концертних заходів; особливостей звукорежисерської інтерпретації музичного твору та його драматургічної концепції; змісту та принципів організації репетиційної роботи; критеріїв якості звукорежисури естрадних концертних заходів; складу сучасного музично-технічного комплексу, призначення його компонентів та техніку безпеки у використанні технічних засобів.

Здобувач вищої освіти має демонструвати уміння: здійснювати професійну звукорежисерську діяльність, створювати індивідуальну художню інтерпретацію та відтворювати драматургічну концепцію естрадного вокального твору; організовувати та здійснювати репетиційну роботу у процесі підготовки концертних номерів.

Здобувач має демонструвати здатність до взаємодії та комунікації у сфері сценічного естрадного виконавства; здатність до співробітництва та діалогічного професійного спілкування.

Підсумкова атестація також передбачає перевірку спроможності здобувача вищої освіти розвивати у суспільстві засобами музичного мистецтва загальнолюдські та мистецькі цінності, демократичні та естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість через розуміння мистецького змісту музичного мистецтва та виконавства.

3.2. Критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти
90 – 100	Здобувач вищої освіти володіє системними знаннями зі звукорежисури у межах програми, здатен повною мірою використовувати набуті знання і практичні уміння у професійній діяльності як звукорежисер естрадних концертних заходів. Здатен здійснювати яскраву звукорежисерську інтерпретацію музичних творів у процесі сценічного виконавства, дотримуватися технічних та художніх завдань. Володіє сформованими звукорежисерськими навичками, які виявляє в процесі звукорежисури естрадних концертних заходів, доцільно використовує звукорежисерські прийоми у процесі звукорежисури естрадних музичних творів. Творчо, яскраво, виразно та драматично здійснює звукорежисуру естрадних вокальних творів, адекватно передаючи їх художній образ.
82 – 89	Здобувач вищої освіти має міцні ґрунтовні знання про звукорежисуру естрадних концертних заходів, володіє звукорежисерськими уміннями, навичками у межах програми навчальної дисципліни. Дотримується технічного та художнього завдання, демонструє багато елементів власної звукорежисерської інтерпретації естрадних музичних творів, використовує звукорежисерські прийоми без суттєвих помилок, може помітити, проаналізувати недоліки власної звукорежисури естрадних концертних заходів і виправити їх самостійно. Художній образ передає достатньо змістовно, виразно і повно.
74 – 81	Здобувач вищої освіти розуміє основи звукорежисури естрадних концертних заходів, але має стандартне мислення, не завжди може сформулювати власні висновки та створити оригінальну звукорежисерську інтерпретацію. В цілому дотримується творчих та технічних завдань, але при цьому припускається окремих неточностей у інтонуванні та використанні звукорежисерьких прийомів, які зданий самостійно виправити. Припускається неточностей у відтворенні музичного образу естрадного музичного твору.
64 – 73	Здобувач вищої освіти може відтворити музичний образ естрадного музичного твору, але не завжди послідовно дотримується творчих завдань, припускається недоречностей у звукорежисерській інтерпретації. Недостатньо стійкі звукорежисерські навички, інтерпретація непереконлива, помітні помилки у використанні музично-технічних засобів на концертному майданчику, але є позитивні зміни у звукорежисерському розвитку здобувача вищої освіти.
60 – 63	Здобувач вищої освіти загалом може відтворити музичний образ, але у процесі звукорежисури припускається відхилень технічних та творчих завдань, порушує норми виконавсько-звукорежисерської інтерпретації, однак здатний виправити помилки за допомогою викладача. Нестійкі звукорежисерські навички, спостерігаються помилки в використанні звукорежисерських прийомів та побудові виконавського плану вокального естрадного музичного твору, але є певні позитивні зміни у звукорежисерському розвитку здобувача вищої освіти.
35 – 59	Здобувач вищої освіти здатний сприймати та відтворювати окремі фрагменти режисури естрадних музичних творів, знайомий технічними та творчими завданнями, але не здатний дібрати необхідні засоби їх реалізації та використовувати доцільні звукорежисерські прийоми. Розвиток звукорежисерських навичок на низькому рівні. У процесі звукорежисури

	естрадних концертних заходів припускається багатьох помилок і не може їх виявити. Звукорежисерська компетенція недостатньо сформована. Звукорежисерська інтерпретація не відповідає художньому образу естрадного твору.
1 – 34	У здобувача вищої освіти розуміння звукорежисури естрадних концертних заходів, сприйняття музичного образу на дуже низькому рівні, слабко сформоване художньо-естетичне, музично – технічне мислення, звукорежисерські навички не сформовані. Відсутні елементарні знання зі звукорежисури естрадних концертних заходів, технічних та творчих завдань звукорежисури. Звукорежисерська компетентність у процесі опанування навчальної дисципліни не сформована. Здобувач вищої освіти не здатен здійснювати звукорежисуру естрадного музичного твору повністю.

3.3. Теоретичні питання атестаційного екзамену за фахом

1. Звукорежисура як вид художньо-творчої діяльності.
2. Професіограма та обов’язки звукорежисера.
3. Напрямки (види) звукорежисури.
4. Поняття музично-технічного комплексу та його склад.
5. Розташування компонентів музично-технічного комплексу у просторі.
6. Балансне та небалансне підключення компонентів музично-технічного комплексу.
7. Директ-бокси у комутації сучасного музично-технічного комплексу.
8. Види схемотехнічних рішень підсилювачів звукової частоти.
9. Кросовер та його використання у музично-технічних комплексів.
10. Способи розташування акустичних систем в приміщеннях.
11. Види акустичного оформлення для динаміків.
12. Класифікації акустичних системи.
13. Поняття лінійного масиву.
14. Зміст поняття «саундчек». Етапи саундчеку.
15. Диференціація понять «саундчек», «лайн чек», «бенд чек». Їх зміст.
16. Застосування мікрофонів з різними діаграмами направленості у звукорежисурі.
17. Прилади динамічної обробки звукового сигналу.
18. Прилади частотної обробки звукового сигналу.
19. Прилади часової обробки звукового сигналу.
20. Придушувачі шуму: різновиди, принципи дії, практичне застосування.
21. Лімітування звукових сигналів.
22. Амплітудно-частотні характеристики лімітерів. Особливості роботи, сфери застосування.
23. Запобігання спотворень при використанні лімітерів та компресорів.

24. Особливості використання та налаштування компресорів у live-звукорежисурі.
25. Особливості застосування паралельної та послідовної компресії.
26. Сайд-чейн компресія.
27. Характеристики різних систем та процесорів ефектів для придушення шумів.
28. Придушення акустичного зворотного зв’язку.
29. Розташування акустичних систем при прослуховуванні звуку. Оцінка якості звучання.
30. Включення компресорів і лімітерів в канали сучасних мікшерних пультів. Смугова (багатосмугова) компресія/лімітування.
31. Суб’єктивні параметри звучання музичного твору, розроблені Міжнародною організацією радіо і телебачення.
32. Частотний баланс, музичний баланс, звуковий простір, щільність, прозорість як критерії аналізу звучання музичного твору.
33. Об’єктивні параметри звучання музичного твору (динамічний діапазон частотний діапазон; гучність; стереофонічність; узагальнена амплітудно-частотна характеристика обвідної спектру; особливості загального музичного та частотного балансу).
34. Оцінка якості запису симфонічної музики. Поняття про музичний та акустичний баланси. Природній (ансамбль) і штучний музичний баланс.
35. Фонотека музична і шумова, пошукові та стокові системи. Юридичні закони цитування музики.
36. Робота звукорежисера з композитором і музичним оформлювачем. Підготовка фонограм до зйомок під фонограму. Принципи поділення на монтажні шматки. Плановість при зйомках.
37. Перешкоди у трактах передач і запису. Фони і шуми.
38. Особливості використання різних типів поп-фільтрів для мікрофонів.
39. Практика застосування процесорів динамічної обробки. Вибір часових характеристик.
40. Цифровий звукозапис. Техніка і практика роботи.
41. Комп’ютерні програми для запису, монтажу і зведення аудіо.
42. Принципи застосування дизайну звуку в музичній драматургії.
43. Системи штучної реверберації. Параметри і налаштування.
44. Амплітудно-частотна обробка звуку. Особливості застосування фільтрів та еквалайзерів.
45. Поняття про аранжування та синтез звуку.
46. Природна і штучна реверберація. Використання акустичних ефектів при створенні звукозорових образів.

47. Дилей як ефект часової обробки звукового сигналу.
48. Панорамування у сучасних комп'ютерних програмах і мікшерних пультах.
49. Бінауральне сприйняття звуку людиною.
50. Поняття психоакустики. Прихоакустичні закони та вчені, що їх дослідили.
51. Лінійні і нелінійні властивості слуху.
52. Гучність звуку.
53. Теорія звуковисотності та тембр.
54. Закономірності розповсюдження звукових хвиль у приміщеннях.
55. Стереофонія.
56. Поняття про просторові і багатоканальні системи запису і відтворення звуку.
57. Музична та звукова інформація.
58. Аналогово-цифрове перетворення та його характеристики.
59. Протоколи передачі цифрового аудіо.
60. Переваги та недоліки цифрових мікшерних пультів.

3.4. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Десятник Г.О., Бадіон С.В. Професія: звукорежиссер : тексти лекцій. Київ, Інститут журналістики КНУ, 2019. 69 с.
2. Камінський В. Електронна та комп'ютерна музика. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціалізації – Музичне мистецтво. Львів: Спалах, 2000. 212 с.
3. Корякін О.О. Звукорежисерський аналіз музичних творів: методичні рекомендації. Суми: ФОП Цьома С.П., 2021. 44 с
4. Кущ Є. В. Електромузичний інструментарій як еволюційний фактор музичної культури : монографія. Київ: НАКККіМ, 2015. 160 с.
5. Мащенко І. Г. Термінологічний словник основних понять і виразів : телебачення, радіомовлення, кіно, відео, аудіо : енциклопедія електронних масмедіа : в 2 т. Т. 2. Запоріжжя : Дике Поле, 2006. 511 с.
6. Обертинська В. І. Основи звукорежисури масових видовищ і свят : навчальний посібник. Київ: ДАККіМ, 2002. 87 с.
7. Рязанцев Л.В. Звукорежисура: навчальний посібник. Київ: ДАККіМ, 2009. 144 с.
8. Технології мікшування. URL: https://www.mixonline.com/
9. Ужинський М. Ю. Цифрові технології і засоби мультимедіа: навчальний посібник. Рівне : РДГУ, 2011. 236 с.

10. Ужинський М.Ю. До визначення сутності професії звукорежисера в сучасному мистецтві. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Наукові записки РДГУ.* 2013. Вип. 19, Том 1. С. 30-36.
11. Chaigne A., Kergomard J. Acoustics of musical instruments. New York: Springer-Verlag, 2016. 845 p.
12. Eargle J. The microphone book. Oxford: Focal Press, 2005. 377 p.
13. Everest F.A. The master handbook of acoustics. New York: McGraw-Hill, 2001. 616 p.
14. Russ M. Sound Synthesis and Sampling. Burlington: Focal Press, 2004. 422 p.

Додаткові:

1. Барба І. Д. Звукорежисура кіно і телебачення. З особистого досвіду. Ґенеза ідей і динаміка розвитку екранних мистецтв. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2016. Т. 1. С.5–15.
2. Безклубенко С.Д. Український енциклопедичний кіно словник. Т.1 Основні терміни і поняття. Київ: КНУКіМ, 2006. 500 с.
3. Бондаренко А.І., Шульгіна В.Д. Музична інформатика: навчальний посібник. Київ: НАКККІМ, 2011. 190 с.
4. Власов Є. О. Музика у виставі : Теорія і практика музично-шумового оформлення вистави : навчальний посібник для студентів режисерської спеціалізації / Рівненський держ. гуманітарний ун-т. Інститут мистецтв. Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2001. 100 с.
5. Вовкун В.В. Мистецтво звукорежисури масових видовищ : підручник. Київ : НАКККіМ, 2015. 356 с.
6. Даценко М.С. Просторове середовище та акустика приміщення у формуванні професійної культури майбутнього викладача музичного мистецтва. *Молодий вчений.* № 12 (64), 2018. С.76–78.
7. Демещенко В.В. Кіно як синтез мистецтв: звук і музика…: монографія. Київ: НАКККіМ, 2012. 236 с.
8. Дьяченко В. В. Звук як фізичний процес і художня інформація. *Питання культурології* : зб. наукових праць. Київ, 2008. 199 с. Вип 24. С. 18 – 19.
9. Дьяченко В. В. Теорія фонокомпозиції як мистецька технологія. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв* [Мистецтвознавство : № 2]: зб. наук. пр. Харків : ХДАДМ, 2012. С. 132–135.
10. Кононов С.П. Основи звукотехніки: навчальний посібник. Вінниця: ВДТУ, 2001. 70 с.
11. Корякін О.О. Прийоми використання штучної реверберації у сучасній звукорежисурі. *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»*, 2021. №45. С. 93–99.

12. Кущ Є. В. До питання тембрової виразності електромузичних інструментів. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2012. Вип. 18 (1). С. 181–186.
13. Лішафай О. О. Саунд-дизайн і музична драматургія, кіно та телебачення. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури* : зб. наук. пр. Київ, 2015. Вип. 35. С. 177–187.
14. Мащенко І. Г. Всесвітній відеоаудіолітопис : дати, події, факти, цифри, деталі, коментарі, персоналії : енциклопедія електронних масмедіа : в у 2 т., Т. 1. Запоріжжя : Дике Поле, 2006. 384 с.
15. Папченко В. П. Інтерактивність шумів і пауз у звуковому образі фільму. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебаченняімені І. К. Карпенка-Карого*. Київ, 2018. № 22. С.101–107.
16. Farnell A. Designing sound. Cambridge-London: The MIT Press, 2010. 664 p.
17. Gibson D. The Art of Mixing: A Visual Guide to Recording, Engineering and Production. CA., 2005. 129 p.
18. Koriakin O. Methods of using artificial reverberation in modern sound engineering. *Open educational E-environment of modern university*. 2022. № 12. URL: https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/2414-0325.2022.124/399
19. Koryakin Olexiy. Use of multimedia technologies in the process of training of future bachelors of musical art. *Open educational E-environment of modern university*. 2018. № 5. URL: http://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/136/227#.XCc_Lh8ufDc
20. Montagu J.. Origin and Development of Musical Instruments. *The Scarecrow Press, Laham*, Maryland-Toronto-Plymouth, UK 2007. 280 p.
21. Moore B. Club sound tips. URL: https://web.archive.org/web/20071217022957/http://mixonline.com/mag/audio_club_sound_tips/index.html
22. Moore B. Mix life sound. URL: https://web.archive.org/web/20080102140758/http://mixonline.com/mag/audio_practical_acoustics/index.html
23. Moulton D. Total Recording: The Complete Guide to Audio Production. CA: KIQ Productions, 2000. 469 p.
24. Moylan W. Understanding and crafting the mix: the art of recording. MA, 2007. 396 p.
25. Owsinsky B. The Mixing Engineer’s Handbook. CA, 1999. 220 p.

3.5. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Для складання атестаційного екзамену за фахом, який передбачає звукорежисуру естрадних концертних номерів в умовах концертної зали, необхідним є таке музично-технічне обладнання: ноутбук або ПК з зовнішнім аудіоінтерфейсом та програмним забезпеченням для відтворення звуку, мікрофон вокальний динамічний кардіоїдний (класом не нижче Shure SM58), USB-пульт мікшерний мінімум з 2-ма мікрофонними каналами з компресорами на кожному та 2-ма незалежними pre/post-фейдерними AUXами, активні моніторні акустичні системи (2 шт.), з’єднані з 2-ма незалежними AUXами, мікрофонна стійка (типу «журавель») з тримачем для мікрофона.

4. Фахове спрямування «Народні/струнні/духові інструменти»

4.1. Програмні вимоги

Метою атестаційного екзамену за фахом (фахове спрямування «Народні/струнні/духові») є визначення рівня компетентності здобувача вищої освіти як концертного виконавця. Підсумкова атестація має визначити готовність здобувача здійснювати професійну діяльність у галузі музичного виконавства як бакалавра музичного мистецтва.

Підсумкова атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену за фахом. Атестаційний екзамен передбачає виконання здобувачем вищої освіти концертної програми з фаху відповідного рівня складності.

Під час екзаменаційного виступу здобувач має продемонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння музичним інструментом; відповідність виконавської інтерпретації музичного твору його жанрово-стильовим та художньо-образним атрибуціям.

Програмні вимоги: на атестаційному екзамені здобувач має виконати три твори сольної програми (поліфонія, крупна форма, концертна п’єса).

4.2. Критерії оцінювання

Рівень підготовки випускника як соліста оцінюється за такими критеріями: якість виконавської інтерпретації музичного твору, відповідність інтерпретації жанровій та стильовій естетиці, володіння технікою звуковидобування та тембровою палітрою музичного інструменту, доцільність динаміки та артикуляції, виразність фразування, координація музично-ігрових рухів та рівень технічної майстерності, наявність метроритмічного контролю, виконавська індивідуальність, артистизм виконання.

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти
90 – 100	Здобувач вищої освіти здійснює яскраву та переконливу виконавську інтерпретацію сольних творів, змістовно розкриває художній образ, застосовуючи весь арсенал засобів музичної виразності. Виконавська інтерпретація музичного твору відповідає його жанрово-стильовим та художньо-образним атрибуціям. Здобувач демонструє майстерне володіння інструментом, технічну досконаліть, емоційне наповнення, виконавську волю та артистизм.
82 – 89	Здобувач вищої освіти демонструє переконливу виконавську інтерпретацію музичних творів у художньому, стилістичному та технічному відношеннях, але є незначні помилки (випадкові зупинки/виправлення).

	Виконання, загалом, відповідає авторському тексту та жанрово-стильовому контексту. Прийоми звуковидобування, засоби формотворення та музичної драматургії використовуються доцільно, демонструється виконавська воля та артистизм.
74 – 81	Здобувач вищої освіти виконує твори у цілісній та завершеній формі, однак є окремі текстові, технічні або стилістичні недоліки. Спостерігаються помилки у відтворенні жанрово-стильових та художніх особливостей музичних творів, окремі помилки в застосуванні прийомів гри на музичному інструменті, засобів зосередження уваги слухачів.
64 – 73	Здобувач вищої освіти демонструє певні професійні навички, однак їх якість обмежується середнім рівнем музично-інструментальної підготовки. Недоліки технічного та художнього характеру впливають на сприйняття музичних творів, що виконуються. Спостерігаються вади у розвитку рухливості апарату, володінні прийомами звуковидобування, розумінні основ формотворення та музичної драматургії.
60 – 63	Здобувач вищої освіти демонструє лише елементарні професійні навички. Виконання музичних творів свідчить про недоліки у музично-інструментальній підготовці: недостатня рухливість виконавського апарату, поверхневе володіння прийомами звуковидобування, невиразність інтонування, відхилення темпоритму тощо. Технічна обмеженість виконавця заважає якісній виконавській інтерпретації музичного твору.
35 – 59	Здобувач вищої освіти не демонструє достатніх знань, умінь та навичок у галузі музично-інструментального виконавства. Виконання сольної програми свідчить про наявність суттєвих недоліків у музично-інструментальній підготовці: слабке знання нотного тексту, невідповідність виконавської інтерпретації твору його художньому змісту та жанрово-стильовому контексту.
1 – 34	Здобувач вищої освіти демонструє недбалість виконавської інтерпретації музичних творів, невідповідність виконання авторському тексту, його художньо-образному змісту та жанрово-стильовому контексту. Неякісне виконання програми солістом свідчить про низький рівень розвитку музичного мислення, пам’яті, технічної майстерності здобувача.

4.3. Орієнтовний репертуар

Фах (духові):

Гі Ропар Ж. П’єса;
Вебер К. Романс;
Димитреску К. Селянський танець;
Оякяєр В. Весела полька;
Лекс Ш. Скерцо;
Шор А. Полька;
Боцца Е. В Стилі Баха;
Кук Е. Болівар;
Новаковський І. Концертіно;
Сероцький К. Сонатіна;
Рігот А. Концертіно;

Марчелло Б. Соната для віолончелі ля мінор;
Вівальді А. Соната;
Капорале А. - Моффат А. Соната для віолончелі ре мінор;
Эккльс Г. - Моффат А. Соната для віолончелі соль мінор;
Кротов П.- Блажевич В. Концертний етюд;
Блажевич В. Концертний ескіз № 5.
Блажевич В. Концерти № 2; № 4; № 5; № 7; № 8;
Рейхе Е. Концерт № 2;
Вагензайль Г. Концерт № 2;
Леке Ш. Концертна сюїта;
Давід Ф. Концертіно;
Гільман А. Симфонічна п'єса
Грюндель Л. Концерт

Фах (баян):

1. І. С. Бах. Триголосна інвенція A-dur.
2. І. С. Бах. Прелюдія та фуга fis-moll II т. ДТК.
3. В. А. Моцарт. Соната F-dur.
4. Й. Гайдн. Соната D-dur.
5. Д. Скарлаті. Соната E-dur.
6. Ф. Мендельсон «Пісня без слів».
7. Ф. Шуберт-Ф. Ліст. Вальс-каприс №6 з циклу «Віденські вечори».
8. Я. Сібеліус «Сумний вальс».
9. М. Мошковський. Іспанський каприс.
10. Г. Венявський. Скерцо-тарантела.
11. В. Власов. «Веснянка».
12. В. Підгорний. Ретро-фантазія.
13. О. Шмідт. Токата №2.

Фах (акордеон):

1. Й. С. Бах. Прелюдія та фуга D-dur Іт. ДТК.
2. Й. Гайдн. Соната e-moll.
3. Д. Скарлаті. Соната E-dur.
4. Ф. Анжеліс. Сюїта «Brel-Bach».
5. В. Рунчак. Сюїта «Портрети композиторів».
6. О. На Юн Кін. Концертна імпровізація на тему І.Дунаєвского «Капітан».
7. П. Макконен. «Як лебеді».
8. К. Ольчак. «Фантасмагорія».
9. В. Власов. «Свято на Молдаванці».
10. Ф. Марокко. «Спробуємо на десять».

11. Н. Паганіні. Этюд №5 «Полювання».
12. В. Підгорний. Фантазія на тему Л. Далла «Присвята Карузо».
13. Ф. Анжеліс. Концертний етюд на тему А. П'яццоли.
14. А. Астьер. «Осіння ностальгія».

Фах (бандура):

Поліфонічні твори: Й. С. Бах «Прелюдії і фуги», Й. С. «Хоральні органні прелюдії»; Г.Ф. Гендель «Чакона»; В. Харісов «Прелюдія та фуга» із сюїти «Данина пошани Роберту де Візе» (переклад. Л. Мандзюк), В. Мартинюк «Прелюдія і фуга» (муз. Редакція С. Овчарової).

Твори великої форми: М. Березовський «Соната для скрипки та чембало», Г. Гендель «Соната» №6 Мі мажор у 4-х ч., Г. Телеман «Соната» Соль мажор у 4-х ч., С. Баштан Концертні варіації на укр. нар. пісню «Йшли корови із діброви», Ф. Каруллі «Рондо», О. Герасименко Поема «Вікторія»; М. Дремлюга «Соната № 1», М. Дремлюга «Концерт для бандури з оркестром» 1, 2 ч., В. Зубицький «Соната". пам'яті К. Мяскова», К. Мясков «Концертіно для бандури № 1», «Концертіно для бандури № 2».

Концертні п'єси: М. Дремлюга «Дума», «Романс», Р. Гриньків «Веснянка», «Коломийка», В. Зубицький «Бурлеска», «Мадригал», «Серенада», «Роздум», С. Людкевич «Листок з альбому», К. Мясков Концертна п'єса «Байда», Концертна п'єса на т. укр. нар. пісні «Вечір на дворі», «Скерцо», «Скерцино», Г. Матвіїв «Мрії Роланда», «Блюз нічного причалу», М. Стецюн «Елегія», «Танок у формі рондо», О. Герасименко «Купало», «Елегія», «Світанок», Вальс квітів сакури».

Вокальні твори: арії і романси українських композиторів, обробки українських народних і сучасних пісень.

Фах (скрипка):

Поліфонічні твори: Телеман Г. – Фантазії для скрипки соло, Бах Й.-С. – Сонати і партити для скрипки соло, Поліфонічні твори для скрипки соло (збірник).

Твори великої форми: Бах Й.-С. – Концерти ля мінор, мі мажор, Віотті Дж. – Концерт №23, В'єтан А. – Аляб'єв О. – Фантазія «Соловей», Гендель Г. – Сонати мі мажор, ре мажор, Данкля Ш. – Варіації, Кореллі А. – Сонати ля мажор, мі мінор, Крейцер Р. – Концерт №13, Мазас Ф. – Тема з варіаціями, Моцарт В.-А. – Концерт №1.

П'єси зарубіжних композиторів: Бах Й.-С. – Арія, Жиґа, Бурре, Сарабанда, (обр.Я. Хейфеца), Арія (обр.К.Фортунатова), Бетховен Л. – Менует, Верачіні Ф. Сарабанда, Венявський Г. – Куявяк, Мазурка, Гендель Г.-Ф. – Арія (обр. К.Мостраса), Глюк Х. – Мелодія, Госсек Ф. – Жиґа, Давід Ф. – Етюд, Дакен А. «Зозуля», Дрдля Ф. – Серенада, Еллертон Г. – Тарантелла, Крейслер Ф. – Арія, «Муки кохання», Рондино на тему Бетховена, Ґраве, В темпі менуета, Лауб – Канцонетта, Массне Р. – Роздум, Моцарт В.-А. – Адажіо, Сен-Санс К. –

«Лебідь» із сюїти «Карнавал тварин», Форе Г.- Ельман М. – Пробудження, Шер В. – «Метелики», Шуберт Ф. – «Бджілка».

П'єси українських композиторів: Барвінський В. – Гумореска на народні теми, Вериківський М. – Пісня із «Української сюїти», Жербін – Прелюд, Зноско-Боровський О. – «Веселий танок», Кос-Анатольський А. – Куявяк і Оберек із балету «Сойчине крило», Косенко В. – «Мрії», Левицький І. – «Дума про Нечая», Лисенко М. – Елегія, Пряля, Лятошинський Б. – Мелодія, Людкевич С. – «Квочка», Ревуцький Л. – Інтермецо, Сімович Р. – Колискова, Скорик М. – Мелодія, Колискова, Вальс, Солтис А. – «На полонині», Фільц Б. – Аркан.

4.4. Рекомендовані джерела інформації

Духові інструменти:

1. Альбом учня-тромбоніста : учбовий репертуар ДМШ / ред. В. Андрезен. Київ : Музична Україна, 1971–1989. Вип. 1 – 10.
2. Гладких А. В. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах. Вінниця : Нова книга, 2014. 200 с.
3. Горват І., Вассербергер І. Основи джазової інтерпретації. Київ : Музична Україна, 1980. 120 с.
4. Теорія та практика навчання гри на духових інструментах (тромбон): методичні рекомендації для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівнів акредитації (спеціальність «Народна художня творчість», спеціалізація «Народне інструментальне мистецтво») / уклад. В.І. Коваль. Вінниця : Нова книга, 2005. 44 с.
5. Основи теорії та практики розвитку техніки губ тромбоніста: методичні рекомендації для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівнів акредитації / уклад. В. І. Коваль. Київ : [б. в.], 2013. 33 с.
6. Методика навчання гри на тромбоні : практич. посіб. для педагогів та учнів / Б. Манжора. Київ : Музична Україна, 1976. 112 с.
7. Марценюк Г. П. Тромбон : історія і сьогодення : навчальний посібник Київ, 2006. 104 с.
8. Марценюк Г. П. Методика оволодіння мистецтвом гри на тромбоні. Київ : Інформаційно-аналітичне агентство, 2007. 351 с.
9. Мулик Д. Д. Навчальний посібник для труби, тенора. Київ, 2022. 124 с. URL: http://arts-library.com.ua/handle/123456789/1039
10. Смаглій Г. А., Маловик Л. В. Основи теорії музики : підручник для навчальних закладів освіти, культури і мистецтв. Вид. 3-тє. Харків : «Факт», 2002. 384 с.

11. Тромбон. Клавір. Вип. 1 / упоряд. А. П. Жульєв. Тернопіль : навчальна книга – Богдан, 2014. 68 с.

Баян, акордеон:

1. Власов В. П. Школа джаза на баяне и аккордеоне : учеб. пособие / Одесса: Астропринт, 2008. 160 с.
2. Власов В. П. Становление баянной композиторской школы на Украине. Київ, 2003. 76 с.
3. Давидов М.А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2004. 287 с.
4. Давидов М. А. Інтерпретаційні аспекти виконавської майстерності: Музичне виконавство : Науковий вісник. К. : НМАУ ім.П.І.Чайковського, 1999. Вип. 2. С. 88–98.
5. Давидов М. А. Школа виконавської майстерності баяніста (акордеоніста) : посібник. К. : вид-во ім. О. Телеги, 1998. 111 с.
6. Давыдов Н.А. Об украинской школе баянного исполнительства (краткая информация для журнала Ульриха Шмюллинга). *Проблеми розвитку народно-інструментального мистецтва в Україні*. К.: Вид-во ім. О. Теліги, 1998. С. 123-129.
7. Душний А. Виконавські досягнення Львівської школи баянно-акордеонного мистецтва у 1990-х–2000-х роках. *Народно-інструментальне мистецтво на зламі XX-XXI століть:* матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Дрогобич: Посвіт, 2007. С. 208-214.
8. Іванов Є. О. Гармоніки, баяни, акордеони: духовні та матеріальні аспекти функціонування в музичній культурі України XIX-XX ст.: Навч. посіб. для вищих закладів мистецтв і освіти. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2002. 71 с.
9. Назаренко О. І., О. Кононова. Володимир Підгорний. К.: Муз. Україна, 1992. 48 с.
10. Ризоль М., Яшкевич И. Школа двойных нот для баяна. К.: Муз. Украина, 1989. 179с.
11. Семешко А. А. Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі XX—XXI століть: довідник. Тернопіль: Богдан, 2009. 244 с.
12. Семешко А. А. Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі XX—XXI століть : довідник. Тернопіль : Богдан, 2009. 244 с.
13. Сташевський А. Я. Володимир Рунчак – «Музика про життя»: аналітичне есе баянної творчості : монограф. дослідж. Луцьк, 2004. 199 с.

Бандура:

1. Баштан С., Омельченко А. Школа гри на бандурі. Київ: Музична Україна, 1989. 112 с.
2. Брояко Н. Теоретичні аспекти виконавської техніки бандуриста. Івано-Франківськ: Обласна друкарня, 1997. 150с.

3. Давидов М.А. Київська академічна школа народно-інструментального мистецтва. Київ: НМАУ, 1998. 223С.
4. Дутчак В. Аранжування для бандури: Навчально-методичний посібник для студентів. Івано-Франківськ, 2001. 90с.
5. Мандзюк Л. Про виконавські проблеми лівої руки бандуриста в контексті художньо-виразової гри. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*, вип.6. Харків, 2001. С. 173–185.
6. Мандзюк Л. Звукові барви бандури, як результат свідомої роботи над технікою. Харків, 2001. С.173–185.
7. Мандзюк Л. Самостійна робота бандуриста над гамами. Київ-Харків, 2004. 23 с.
8. Пухальский Я. Методика обучения игре на бандуре. К.: Госконсерватория, 1978. 12 с.
9. Хоткевич Г. Підручник гри на бандурі / Упоряд. Черемський П., Мішалов В. Харків: Глас, 2004. 240 с.

Скрипка:

1. Андрейко О. Виконавська культура скрипаля: теорія та методика формування: [монографія]. Львів: Галицька видавнича спілка, 2013. 298 с.
2. Вивчення й удосконалення штрихової техніки скрипаля: метод. матеріали до курсу «Спец. інструменти» (струнно-смичкові) [уклад. С. Ю. Романенко]. Харків: ХДАК, 2010. 12 с.
3. Гуральник Н.П. Розвиток скрипкової школи Східної Європи XX століття: історія, теорія, методика: навч.-метод. посібник. К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2005. 144с.
4. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. Ч.1. Київ, 1960. 151 с.; Ч. 2. Київ, 1964. 155 с.
5. Романенко С. Ю Виконання сучасної музики в скрипковому мистецтві. *Культура України:* зб. наук. праць. 2010, № 3. С.215–225.
6. Сташевська І.О. Музичне виховання дітей дошкільного віку засобами навчання скрипкової гри: Навч. посібник. Луганськ: Поліграфресурс, 2006. 182 с.
7. Стеценко В. Закономірності інтонування на скрипці. Київ, 1977. 56 с.
8. Стеценко В. Джерела скрипкового концерту. Київ, 1980. 79 с.
9. Юр’єв О. Виражальні можливості скрипкових штрихів. Київ, 1974. 115 с.

4.5. Інструменти та обладнання

Для проведення атестаційного екзамену з фаху, який відбувається у формі сольного концертного виступу, необхідний музичний інструмент.

5. Фахове спрямування «Фортепіано»

5.1. Програмні вимоги

Метою атестаційного екзамену за фахом (фахове спрямування «Фортепіано») є визначення рівня компетентності здобувача вищої освіти як концертного виконавця та ансамбліста/концертмейстера. Підсумкова атестація має визначити готовність здобувача здійснювати професійну діяльність у галузі музичного виконавства як бакалавра музичного мистецтва з кваліфікацією «Артист-інструменталіст».

Під час екзаменаційного виступу здобувач має продемонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння фортепіано; відповідність виконавської інтерпретації музичного твору його жанрово-стильовим та художньо-образним атрибуціям; здатність до ансамблевої взаємодії.

Програмні вимоги: на атестаційному екзамені здобувач має виконати три твори сольної програми (поліфонія, крупна форма, п'єса) та твір в якості ансамбліста чи концертмейстера з вокалістом та/або інструменталістом.

5.2. Критерії оцінювання

Рівень підготовки випускника як соліста оцінюється за такими критеріями: якість виконавської інтерпретації музичного твору, відповідність інтерпретації жанровій та стильовій естетиці, володіння технікою звуковидобування та тембровою палітрою музичного інструменту, доцільність динаміки та артикуляції, виразність фразування, координація музично-ігрових рухів та рівень технічної майстерності, наявність метроритмічного контролю, виконавська індивідуальність, артистизм виконання.

Рівень підготовки випускника як ансамбліста/концертмейстера оцінюється за такими критеріями: правильність відтворення нотного тексту партії супроводу; майстерність ансамблевої взаємодії в системі «соліст–концертмейстер», синхронність артикуляції елементів музичної фактури (інтонаційна логіка, побудова фраз, речень, доцільність артикуляції); динамічний баланс звучання соліста та концертмейстера; вміння вибудувати звукову «вертикаль», узгоджену з партією соліста (відчуття тембру, техніка звуковидобування, характер туше, диференціація фактури, педалізація); узгодженість партії супроводу із загальною драматургією твору (якість формобудови, співвідношення частин та цілого, переконливість кульмінації); стильова та жанрова відповідність, артистизм та творча індивідуальність виконавця.

Кількість	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

балів	
90 – 100	Здобувач вищої освіти здійснює яскраву та переконливу виконавську інтерпретацію сольних фортепіанних творів, змістовно розкриває художній образ, застосовуючи весь арсенал засобів музичної виразності. Виконавська інтерпретація музичного твору відповідає його жанрово-стильовим та художньо-образним атрибуціям. Здобувач демонструє майстерне володіння інструментом, технічну досконаліть, емоційне наповнення, виконавську волю та артистизм. Здобувач успішно створює цілісний музичний образ в ансамблі з вокалістом/інструменталістом; демонструє повну ансамблеву взаємодію: синхронність артикулювання елементів музичної фактури, узгодженість темпу, нюансування, штрихової та динамічної палітри, доцільний баланс звучання між солістом та концертмейстером, єдність виконавського плану.
82 – 89	Здобувач вищої освіти демонструє переконливу виконавську інтерпретацію музичних творів у художньому, стилістичному та технічному відношеннях, але є незначні помилки (випадкові зупинки/виправлення). Виконання, загалом, відповідає авторському тексту та жанрово-стильовому контексту. Прийоми звуковидобування, техніка педалізації, засоби формотворення та музичної драматургії використовуються доцільно, демонструється виконавська воля та артистизм. Ансамблева взаємодія з солістом вокалістом/інструменталістом якісна у стилістичному та технічному відношенні, але є окремі неточності у відтворенні тексту. Загалом демонструється належна концертмейстерська майстерність, однак є зауваження щодо синхронності артикулювання, належного співвідношення звуку чи узгодженості динаміки і темпу.
74 – 81	Здобувач вищої освіти виконує твори у цілісній та завершеній формі, однак є окремі текстові, технічні або стилістичні недоліки. Спостерігаються помилки у відтворенні жанрово-стильових та художніх особливостей музичних творів, окремі помилки в застосуванні прийомів гри на фортепіано, засобів зосередження уваги слухачів. Фортепіанний супровід виконується коректно, але виконанню не вистачає ансамблевої взаємодії: спільного формотворення, узгодженості темпу та динаміки, єдності виконавського задуму.
64 – 73	Здобувач вищої освіти демонструє певні професійні навички, однак їх якість обмежується середнім рівнем музично-інструментальної підготовки. Недоліки технічного та художнього характеру впливають на сприйняття музичних творів, що виконуються. Спостерігаються вади у розвитку рухливості піаністичного апарату, володінні прийомами звуковидобування та педалізації, розумінні основ формотворення та музичної драматургії. Під час акомпанування вокалісту/інструменталісту спостерігається недостатність ансамблевої взаємодії, неузгодженість виконавського плану, порушення балансу звучання між солістом та концертмейстером.
60 – 63	Здобувач вищої освіти демонструє лише елементарні професійні навички. Виконання музичних творів свідчить про недоліки у музично-інструментальній підготовці: недостатня рухливість піаністичного апарату, поверхневе володіння прийомами звуковидобування та педалізації невиразність інтонування, відхилення темпоритму тощо. Технічна обмеженість виконавця заважає якісній виконавській інтерпретації музичного твору. Під час акомпанування вокалісту/інструменталісту спостерігається недостатня ансамблева взаємодія, викривлений баланс звучання між солістом та концертмейстером, слабке знання нотного тексту.

35 – 59	Здобувач вищої освіти не демонструє достатніх знань, умінь та навичок у галузі музично-інструментального виконавства. Виконання сольної та концертмейстерської програми свідчить про наявність суттєвих недоліків у музично-інструментальній підготовці: слабке знання нотного тексту, невідповідність виконавської інтерпретації твору його художньому змісту та жанрово-стильовому контексту, недостатність ансамблевої взаємодії, відсутність елементарних навичок звуковедення, нерозуміння музичного змісту, емоційна та м'язова скутість.
1 – 34	Здобувач вищої освіти демонструє недбалість виконавської інтерпретації музичних творів, невідповідність виконання авторському тексту, його художньо-образному змісту та жанрово-стильовому контексту. Неякісне виконання програми солістом/концертмейстером свідчить про низький рівень розвитку музичного мислення, пам'яті, технічної майстерності здобувача. Недостатність знань, умінь та навичок піаніста соліста/концертмейстера унеможливлює успішне здійснення ним виконавської діяльності в галузі музичного мистецтва.

5.3. Орієнтовний репертуар

Сольна програма.

Циклічна поліфонія: Й.-С. Бах «Прелюдії і фуги» (ДТК т.т. I, II), «Французькі сюїти», «Англійські сюїти», «Партити»; Й.-С.Бах-Ф.Бузоні. «Хоральні органні прелюдії»; В. Бібік «Прелюдії та фуги»; Г.-Ф. Гендель «Сюїти»; С. Павлюченко. «Прелюдія та фуга» d-moll; М. Скорик «Прелюдії і фуги»; С. Франк «Прелюдія, хорал і фуга», «Прелюдія, фуга і варіація».

Твори великої форми: Й.-С Бах «Концерти» d-moll, f-moll, g-moll; Й. Гайдн «Сонати» (тт. 1-4), «Концерти» D-dur, G-dur; В.-А. Моцарт «Сонати» (тт. 1- 2); «Концерти» №№1-27; Л. Бетховен 32 «Сонати»; «Концерти» №№ 1-3. Е. Гріг «Концерт»; М. Клементі «Сонати»; Ф. Мендельсон «Концерт» d-moll; Ф. Шопен «Концерти» №1, 2; Ф. Ліст «Концерт» №1; К. Сен-Санс «Концерти» №2, 5. Д. Скарлатті «Сонати»

П'єси: Л. Бетховен «Багателі»; Е. Гріг «Ноктюрн», «Серце поета», «Карнавал»; К. Дебюссі «Бергамазька сюїт», «Прелюдії», «Арабески»; Ф. Шопен «Полонези», «Ноктюрни», «Етюди»; Ф. Шуберт «Експромти», «Музичні моменти»; Р. Шуман «Фантастичні п'єси», «Новелети».

П'єси українських композиторів: В. Задерацький «Мікроби лірики»; Ю. Іщенко «Токата»; М. Кармінський «Партити»; В. Кирейко «Акварелі»; В. Косенко: Поеми-легенди №1-2; М. Лисенко «Прелюд» до-мінор, «Концертний вальс», «Експромт» ля-мінор, «Мрії»; Ф. Надененко «Танцювальна сюїта»; Л. Ревуцький «Прелюдії» «Пісня»; І. Сасько цикл «Відгомін століть»; М. Скорик: Партита №5 (Вальс, Арія, Фінал); І. Шамо: «Берізка», «Веснянка», цикл «Гуцульські акварелі», «Українська сюїта»; М. Штогаренко «Етюди-малюнки».

Акомпанування вокалісту: Л. Бетховен «Кохаю тебе», «Спогад»; Й. Брамс «Колискова»; Е. Гріг «Пісня Сольвейг»; В. Косенко «В Сибір», «Вечірня пісня», «Вітер легковійний», «Говори, говори», «І знов душа моя», «Колискова», «Осінній вечір», «Сльози; П. Масканьї «Сіціліана»; Ф. Мендельсон «На крилах пісні», «Фіалка», «Весняна пісня»; Ф. Шопен «Бажання», «Воїн».

Обробки українських пісень: «Балада про Довбуша», обробка Задора. «Вітер віє горою», обробка Лисенко. «Віють вітри», обробка Лисенка. «Ворскло річка», обробка М. Лисенка. «Діброво зелена», обробка Скорика. «Дивлюсь я на небо», обробка Заремби. «За горою, за крутою» («Про пана Саливона»), обробка Ревуцького. «Зоре моя вечірняя», гармонізація Уманса.

Фрагменти з опер та ораторій: Дм. Бортнянський «Арія Перлажуа» з опери «Свято Сеньйора», арія Доктора з опери «Син-суперник»; Г. Гендель «Арії Самсона», «Арія Даліли»; І. Кальман «Пісня Мариці» із оперети «Мариця»; В.-А. Моцарт – арія Барбаріни «Впустила, загубила», арія Керубіно «Серце хвилює», арія Сюзани з опери «Весілля Фігаро»..

Акомпанування інструменталісту: Й.-С.Бах «Арія», «Сициліана»; І. Брамс «Скерцо». Б. Барток «Румунські танці». Л. Бетховен «Романси» (F-dur, G-dur); Й. Брамс «Угорські танці»; Г. Венявський «Легенда», «Полонез», «Скерцо-тарантела»; Г. Гендель «Пасакалія»; Ф. Крейслер «Віденський каприс»; М. Скорик «Елегія», «Арія» з партити №5, «Мелодія».

5.4. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано) : навчально-методичний посібник. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. 100 с.
2. Інюточкіна Н. Становлення професії піаніста-концертмейстера. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. ст. Вип. 35. Професія «музикант» у часопросторі: історико-культурні метаморфози.* Харків: Вид-во «С. А. М», 2012. С. 76–86.
3. Лісовий В.А., Мельничук Я.М., Бойчук І.І. Основний музичний інструмент (фортепіано): навчально-методичний посібник. Чернівці: Рута, 2007. 69 с.
4. Михалюк А. М. Значущість українського фортепіанного мистецтва як засобу формування виконавської культури майбутніх учителів музики. *Педагогічні науки. Випуск 126.* Суми: СумДПУ, 2015. С. 109–115.

5. Повзун Л. Специфіка сприйняття музичного тексту камерних творів концертмейстером-ансамблістом. *Текст музичного твору: практика і теорія: зб. ст. Вип. 7.* Київ, 2001. С. 259–270.
6. Савицький Р. Основні засади фортепіанної педагогіки : метод. посіб. Тернопіль : СМП «АСТОН», 2000. 68 с.

Додаткові:

1. Ду Ц. Піаніст-концертмейстер: специфіка творчої діяльності. *Мистецькі пошуки: зб. наук. праць. Вип. 1 (8).* Суми: ФОП Цьома, 2018. С. 46–51
2. Петренко М. Авторський текст як основа буття музично-ансамблевого твору. *Учитель – учень: ідея спадкоємності та новаторства в музичній культурі України (до пам'ятних дат Р. М. Глієра, Б. М. Лятошинського, І. Ф. Карабиця: зб. ст. та матеріалів Всеукраїнської наук.-практ. конф. (23–24 квітня 2015 р.).* Суми: ТОВ ВПП «Фабрика друку», 2015. С. 96–99.
3. Петренко М. Критерії та показники сформованості інтерпретаційних умінь майбутніх учителів музики у процесі концертмейстерської підготовки. *Проблеми удосконалення професійної підготовки фахівців мистецьких дисциплін: зб. матеріалів Всеукраїнської відкритої наук.-практ. конф.* Суми: Віннiченко М. Д., 2011. С. 145–146.
4. Петренко М. Сутність інтерпретаційної концертмейстерської діяльності. *Творчість П. І. Чайковського в контексті музичної культури України: традиції та сучасність: матеріали Всеукр. наук. конф..* Суми: ТОВ ВПП «Фабрика друку», 2014. С. 93–96.
5. Рожко С. Становлення концертмейстерського мистецтва: від акомпаніатора до майстра. *Мистецькі пошуки: зб. наук. метод праць. Вип. 3.* Суми: ТОВ «ВПП «Фабрика друку», 2013. С. 144–148.
6. Свиридова В. Роль піаніста-концертмейстера у підготовці вокаліста до концертного виступу: теоретичні аспекти. *Мистецькі пошуки: зб. наук. праць. Вип. 1 (10).* Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 87–91.
7. Юшко Т. Уроки концертмейстерства та камерного ансамблю в сучасній практиці викладача загального та спеціалізованого фортепіано. *Дослідження. Досвід. Спогади: зб. наук. і наук.-метод. праць. Вип. 5.* Київ, 2004. С. 192–203.

5.5. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Для проведення підсумкової атестації у формі сольного чи ансамблевого концертного виступу необхідне фортепіано, у разі виконання концерту для фортепіано з оркестром – два фортепіано, а також народний/струнний/духовий інструмент для соліста-інструменталіста.

6. Фахове спрямування «Хорове диригування»

6.1. Програмні вимоги

Метою атестаційного екзамену за фахом є визначення рівня виконавської підготовки здобувачів вищої освіти до майбутньої професійної діяльності як артистів – співаків хорових колективів та хорових диригентів, перевірка здатності здійснення ними професійної діяльності в галузі хорового мистецтва.

Підсумкова атестація передбачає оцінку рівня володіння здобувачем професійними навичками хорового диригування, а також здатності до спілкування з хоровим колективом та володіння методикою роботи з хором. Підсумкова атестація також передбачає уміння самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у хоровому виконавстві та вміння вибудовувати власну виконавську концепцію та драматургію хорового твору і втілювати її з хоровим колективом.

Програмні вимоги атестаційного екзамену за фахом передбачають диригування хором концертної програми з двох творів, демонстрацію самостійної роботи з хором з розучування одного твору, представлення письмового аналізу двох хорових творів.

6.2. Критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання досягнень здобувача вищої освіти
90 – 100	Здобувач вищої освіти володіє системними знаннями з фаху у межах програми, здатен повною мірою використовувати набуті знання і практичні уміння у професійній діяльності як диригент хорового колективу. Спроможний здійснювати яскраву індивідуальну виконавську інтерпретацію хорових творів у процесі сценічного виконавства, вільно орієнтуватися в хорових партитурах. Володіє високим рівнем мануальної техніки, ефективно використовує диригентські прийоми у процесі виконання хорових творів. Вміє діагностувати недоліки вокально-хорового звучання та виправити їх самостійно. Емоційно, творчо, яскраво, виразно та драматично виконує хоровий твір, адекватно передаючи його художній образ.
82 – 89	Здобувач вищої освіти має міцні ґрунтовні знання про вокально-хорове виконавство, володіє диригентськими вміннями, навичками у межах програми навчальної дисципліни. Дотримується партитури, диригує без суттєвих помилок, демонструє багато елементів власної виконавської інтерпретації хорових творів, здатний помітити, проаналізувати недоліки власного диригування, ансамблеві та інтонаційні недоліки вокально-хорової звучності та виправити їх самостійно. Художній образ передає достатньо виразно і повно.
74 – 81	Здобувач вищої освіти розуміє особливості вокально-хорового виконавства, але має стандартне мислення, не завжди може сформулювати власні висновки та створити виконавську інтерпретацію. В цілому

	дотримується партитури, коректно будує виконавський план хорового твору, але при цьому припускається окремих неточностей у диригуванні. Здатний визначити окремі недоліки вокально-хорового звучання та частково виправляє їх самостійно. Припускається неточностей у відтворенні музичного образу хорового твору.
64 – 73	Здобувач вищої освіти може відтворити музичний образ, але не завжди послідовно дотримується партитури, припускається технічних неточностей у виконанні хорового твору, недоречностей у виконавській інтерпретації. Недостатньо стійкі диригентські вміння та навички, виконавська інтерпретація непереконлива. Діагностує окремі недоліки вокально-хорового звучання, дії щодо їх усунення є малоефективними. Спостерігаються позитивні тенденції у диригентському розвитку здобувача вищої освіти.
60 – 63	Здобувач вищої освіти загалом може відтворити музичний образ, але у процесі виконання припускається відхилень від партитури, диригентських неточностей, порушує норми виконавської інтерпретації, однак здатний виправити помилки за допомогою викладача. Демонструє нестійкі диригентські навички, недоліки у володінні мануальною технікою. Дії студента стосовно діагностики та коригування вокально-хорового звучання мало результативні. Спостерігаються окремі позитивні тенденції у диригентському розвитку здобувача вищої освіти.
35 – 59	Здобувач вищої освіти здатний сприймати та відтворювати окремі фрагменти хорових творів, знайомий з партитурою, але не спроможний переконливо відтворити твір у цілому. Розвиток диригентських навичок на низькому рівні. У процесі виконання припускається багатьох помилок і не може їх виправити. Виконавська компетенція недостатньо сформована, інтерпретація не відповідає художньому образу хорового твору.
1 – 34	У здобувача вищої освіти відсутнє розуміння вокально-хорового виконавства, сприйняття музичного образу на дуже низькому рівні, слабко сформоване художньо-естетичне, диригентсько-технічне мислення, мануальна техніка не розвинута. Відсутні елементарні знання з вокально-хорового виконавства та диригентські навички. Виконавська компетентність у процесі опанування навчальної дисципліни не сформована. Здобувач вищої освіти не здатен виконати хоровий твір повністю.

6.3. Орієнтовний репертуар

Перелік хорових творів, рекомендованих для включення до програми атестаційного екзамену за фахом.

Хорові твори виконуються як в супроводі музичного інструменту (фортепіано), так і без супроводу (a cappella)

Хорові твори для мішаного хору:

Твори великої форми:

Г.Ф.Гендель. «Алилуя» з ораторії «Месія»

В.А.Моцарт. «Реквієм», №9 «Hostias»

Дж. Верді. Хор з І дії опери «Набукко»

Дж. Верді. Хор рабів-євреїв з опери «Набукко»

Габріель Форе. ««Реквієм», V. «Agnus Dei» VI. «Libera me»
М. Лисенко. Хор «Туман хвилями лягає» з опери «Утоплена»
Б. Вахнянин. «Садок вишневий коло хати»
О. Білаш. «Зашуми, Дніпро»

Хорові твори *a cappella* для мішаного хору:

Обр. М. Леонтовича. «Щедрик»
Обр. М. Леонтовича. Кант «Ой зійшла зоря»
Обр. М. Леонтовича. «Гра в зайчика»
Обр. М. Леонтовича. «Котилася зірка»
Обр. А. Авдієвського «Чуєш, брате мій»
Обр. А. Авдієвського «Думи мої»
Муз. А. Авдієвського «Колискова»
Негритянський спіричуел «Deep river»
Обр. Є. Карпенка «Як піду я та вулицею»
Обр. Є. Карпенка «Ой дозволь же, пан-хазяїн»
Обр. Є. Карпенка «До тебе прийшли, пане Іване»

Хорові твори для жіночого хору

Духовні твори

Радуйтеся, праведнії. М. Березовський
Концерт №3, І частина. Д. Бортнянський
Чертог твой. Д. Бортнянський
Благослови, душе моя, господа. К. Стеценко
Алілуя. С. Людкевич
Тропар преображенню господню. Обр. Арх. Іонафана
Sit down, servant! Негритянський спіричуел в обр. Р. Шоу
Колядка. Слова народні, музика Є. Карпенка
Колядка. Слова народні, музика Є. Карпенка, редакція В. Прищенка

Обробки українських народних пісень

Щедрик. Обр. М. Леонтовича
Ой сивая зозуленька. Обр. М. Леонтовича
Не сходило вранці сонечко Обробка І. Бідака
Купалочка. Обробка Г. Гаврилець
Ой позаростали стежки-доріжки Обробка О. Чишка

Пісні Сумщини в обробці для жіночого хору

Ой піду я полем родинно-побутова
Купала на Йвана. Купальська
Ой коточок, коточок. Колискова
Ай ну, люлі дитя спать. Колискова
Журавка. Родинно-побутова пісня

Усі гори зеленіють. Родинно-побутова пісня
Ой йох, на камені мох. Жартівлива пісня
Гу-ду-ду. Небувальщина. Жартівлива пісня

Авторські твори

А у тому саду. Слова народні, музика В. Стеценка
Барвінок цвів. Слова Т. Шевченка, музика Ж. Колодуб
Веснянка. Слова народні, музика В. Стеценка
Діво Маріє. Слова і музика О. Лиховид.
На вгороді коло броду. Слова Т. Шевченка, музика А. Штогаренка
У люстра озер задивилася осінь. Слова М. Петренка, музика Є. Карпенка
Gloria. Музика А. Вівальді

6.4. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Антонюк А. Постановка голосу: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Українська ідея, 2000. 199 с.
2. Антонюк В. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект : Монографія. Київ: Українська ідея, 2001. 144 с.
3. Базиликут Б.О. Орфоепія в співі: *Навчальний посібник* для студентів вищих навчальних закладів. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. 126 с.
4. Бенч О.Г., Шокало О.Г. Український хоровий спів. Київ: Український світ, 2002. 440 с.
5. Заболотний І. Основи хорознавства. Суми: «Мрія-1», 2006. 186 с.
6. Коломоєць О. М. Хорознавство. Київ: Либідь, 2001. 167 с.
7. Смирнова Т.А. Хорознавство. Харків: СДПУ, 2000. 180 с.
8. Юцевич Ю.Є. Музика: Словник-довідник. Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2003. 689 с.

Додаткові:

1. Карпенко Є.В. Диригентсько-хорова підготовка вчителя музики. Суми: ВВП „Мрія – 1” ЛТД, 2001. 109 с.
2. Лащенко А.П. Хоровая культура. Київ: Либідь, 1989. 134 с.
3. Мархлевський А.Ц. Практичні основи роботи в хоровому класі. Київ: Музична Україна, 1986. 96 с.
4. Михайличенко О.В. Нариси з історії музично-естетичного виховання молоді в Україні. Київ: КДЛУ, 1999. 224 с.
5. Питання диригентської майстерності: збірка статей / Упор. М.М. Канерштейн. Київ: Музична Україна, 1980. 184 с.

6. Стахевич О.Г. Основи вокальної педагогіки. Суми, 2002. 91 с.
7. Стеценко К. Кантати і хори / упор. М.Юрченко М. К.: Музична Україна, 2007.
8. Хорові сцени з опер українських композиторів XIX – поч. XX ст. / упор. І. Шилов. К.: Музична Україна, 1991.

Інтернет джерела

1. Карпенко Є.В. Співає жіночий хор. Хрестоматія з хорового класу для студентів факультетів мистецтв педагогічних навчальних закладів. Хори без супроводу. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. 129 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1vP7fWuJgoI-9ZNZtdHnv1XznI-uxs7x1/view?usp=sharing
2. Короткий вокально-хоровий термінологічний словник: для студентів денної та заочної форми навчання напряму підготовки 014 «Середня освіта (Музичне мистецтво)» та 025 «Музичне мистецтво» / укладач Е.К. Куцин. Мукачево: МДУ, 2017. 74 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1vLkPwF2l_-l3wlGHtVvi20CQXW8Knriq/view?usp=sharing
3. Співає народний камерний хор «Ювента» Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Навчально-методичний посібник. Харків, 2017. 145с. URL: https://drive.google.com/file/d/1vsCLYAN3oz45Z-tBqUnAuMhzWyOiktup/view?usp=sharing
4. Форе Г. Реквієм ре мінор, для голосів та фортепіано, Op.48 URL: https://library.musicaneo.com/ru/sheetmusic/sm-82626_rekviem_re_minor_dlya_golosov_i_fortepiano_op_48.html

6.5. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Для складання атестаційного екзамену за фахом, який передбачає диригування хором в процесі сценічного виступу в умовах концертної зали, необхідне таке музично-технічне обладнання: фортепіано, хорові підставки, мікрофони та підсилювач, колонки (за потребою).